

Anatole Le Braz :Sant-Servez 1859 – Menton 1926. Mab ar skolaer laik.

(Reizet eo bet ar skrid moulllet gand unan bennag)

Tro Mari-Job ar Gergeno

Notenn e galleg gand an embanner : Nous croyons faire plaisir à nos lecteurs en donnant ici le texte breton d'une des histoires publiées et traduites par A. Le Braz, dans la seconde édition de sa *Légende de la Mort chez les Bretons armoricains* (tome 2, p. 162-176) C'est, d'abord, un spécimen exact de breton parlé, sans aucune retouche de grammaire ou de vocabulaire. C'est, de plus, un document intéressant pour ceux qui seraient tentés de soutenir que le folklore recueilli exactement sous la dictée des conteurs populaires ne présente jamais de qualités de composition ni de syle et que l'authenticité d'un récit est exclusivement garantie par l'absence de valeur littéraire. (G.D.)

Notenn gand Embann an Hirwaz : G.D. : piou eo ? N'eus ano embanner ebed, na deziad.

Modernnaet eo bet an doare-slriva.

Dre skrid : *Da F. Vallée, hommage amical, A. Le Braz.*

Homañ, Mari-Job ar Gergeno, a oa komisionerez en Enez-Veur, hag ah ee eur wech ar zun da varhad Lannuon, a zo ar yaou, evel ma ouzoh, 'n eun tammig karr hanter brevet stag outañ eun tammig loen striz. Ha c'hoaz 'oa strisoh an ekipach 'vid an aneval, toud kazi war laso'. Eur mirakl zur, e' bet pa nan e' ket bet sahet, n'oun ket ped gwech, an hini goz hag he loen war hent an

aod, ‘mesk ar gornegello’ pe ar hereg, ‘n eur vond d’an daze, deuz an Enez d’an Douar braz. Rag, ‘pet soñj, ‘vije noz-sah ar peurvuiañ pa vije o tremen, penegwir e partie ordinal ‘raog tarz an deiz, da goulz loar pa vije o retorn. Ya, pa vije loar. Eun dra estonuz kemend-all e’ gweled penaoz n’arrie droug ‘bed ganti en beaj, rag, feiz d’am dousteg, n’eo ket paotred diskurpul a vank en-dro da Bleuveur ha da Drebeurdenn. Ha homañ ‘vije ganti ‘n he harr eur bern marhadourez, peadra da denti gwerzed vrao nan eont moarvad d’ar peus-se ‘med en defot da gad gwelloc’h da zastum. *peus-se : ?*

Pa vije goulet diganti :

« Ma, Mari-Job, ‘peus ket aon yee o uza ‘vel-se dre ‘n hentchou, hag en noz ? »

« Ba, ‘mezi, ar re all eo a gemer doan divin. Pa glevont ma harr o wigourad e soñj gante eh e’ karr an anko’.

Ha gwir a lere, rag gwigourad a ree moell he harr, kement ha kement, kement e tridille an hern koz, hag ar marh a oa ken hañval ouz eul loen spont, ken e oa êzet a-walh ‘n em drompa gante war veteg-se. Ha neuze, n’eo ket walh, med eun dra ‘oa ha na lare ket Mari-Job : tremenet ‘oa homañ gand an dud evid beza eun tammig sorserez. Goud a ouie *sekrejo*’. Ha, moarvad, ‘oa gwell gand friponed fall ar vro nompas tostaad re diouti, betegoud tapoud he malloz. ‘Barz ar fin, koulskoude, eh arruas ganti eun dra drol a-walh da gleved.

Se ‘oa en-kreiz ar goañv, avañset mad gand miz Du. Bet e oa eur zun skorn, hap da faouti ar mein-bez er

vered, ha, ma oa kustum Mari-Job da vond en amzer, koulskoude ‘devoa touet mad en dro-mañ n’aje ket da Lannuon, ma talhje ar riou, ha pa ne vije nemed abalamour da Voji,n’he-devoa, emezi, na karr na par nemetañ.Ya, med, setu arri ar merher da noz, koulz an Angelus, hag hi o weled oh antren Glaouda Gô, ar varhadourez vutun, ‘vel pa larfeh he gwella pratik.

« Daoust hag eñ ‘ve gwir ar vrud a zo, Mari-Job, penaoz n’emañ ‘n hoh ide mond warhoaz d’ar marhad ? »

« Petra, Glaouda, emezi, soñjal ‘ra ganeoh am-ije eur goñsiañs kristen, ma voutjen Maori e-mêz gand eun amzer ‘vel homañ, hag hen paket ho fri gand ar glanned o-unan. » ar glanned o-unan : ?

« Feiz, koulskoude, ‘me eben, me ‘m-eus c’hoant eh afeh, pa ve nemed abalamour din, Goud ‘ouzoh n’e’ ket abaoe hirie ‘h on o rei deoh da honid. En an’ Doue, Mari-Job, na refuzet ahanon. Setu eet kazi toud ma butunkarot, ha n’am-me ket hini fresk ‘benn disul, petra ‘larin-me da baotred ar mein pa deufont toud, goude ‘n overn veure, da berna deh chik ‘vid ober o zunvez ? »

An Enez-Veur, c’hwi ‘oar ze, ‘h e’ bro ar bikerien vein : emaint eno eun tri pe eur pevar-hant bennag o labourad ar herreg d’ober mein-benerez ha, mer d’am dousteg, a sort-se n’int ket bemdez tud komod, ‘vel ma helled krediñ, surtoud ma zo kement a Normanded ane’ evel a Vretoned. N’e’ ket heb rezon e tourmante Glaouda Gô, rag tdu e oant da foeltra kement tra ‘oa ‘n he zi, ma vijent-i na gavjent ar pezh o-devoa ezomm. Ha Mari-Job a ouie ze rez mad, en asañs ‘oa hi a degoueze dezi mond

beb yaou da gerhed ar butun d'ar Burev : hag, abalamour da ze, e teue keun dezi, memez tra, 'n eur zoñjal e tapje kroz he homer, ha marteze geriou vil, ar zul war-lerh, abalamour dezi, ya, med Moji, 'vid se ! ar paour-kêz Moji ! Ha neuze eun dra all 'oa c'hoaz hag a lare dezi nompas mond en hent, pe vefe kerse ganti. Kleved a ree en diabarz eur vouez hag a lare dezi : « N'ez ket da chañch a zantimant : « chom er gêr, pa 'z-teus laret chom ! »

Eben koulskoude a dalhe warni bepred, ha kement ha kement e res ma lares 'benn ar fin Ma ri-Job, rag eur vaouez sañsibl e oa, 'viti da veza bruska.

« 'Hanta ya, mad e', beza 'po ho putun. »

Hag hi dustu d'ar hraou d'ober eun tamm prepari da Voji, 'vel ma ree ordinal a-raog mond en hent.

Ha, feiz, arri an deiz-war-lerh, koulz an daze, hag i 'mêz an Enez, marh ha karr, vel en ordinal, paket he daouarn ganti 'n he manego' gloan rouz ha souchet he diouskoaz 'n he mantell stoup, ha hu, Moji ! Neb aon, hemañ a bike stard an avel, 'n e ziouskouarn, 'vel pa vije bet gand eur hant nadoziou. Ha, feiz da Doue, gwrah koz ha marh koz 'oa ken trist o vond an eil hag egile. Kement a rejont koulskoude ma 'h arrijont bev ha yah en kêr Lannuon. An ostaleri leh e tiskenne Mari-Job 'oa en Ewr-Arhant, demdost d'ar hê, en tu-mañ d'ar gwez, ha pa n'em gavas eno, achu he homisionou ganti, e houlas an ostizez ganti :

« Jezuz Maria ! Moarvad ne intentet mond d'ar gêr ?
Med c'hoant ho-pefe da veza 'vel eun tamm skorn 'vid
arrioud en Enez Veur ? »

Laret 'oa bet dezi chom da gousked. Med inutil e oe.

« 'Vel eh on deut e retornin, emezi. Med e rofet din,
mar plij, eun tasad kafe tomm gand eur banne *gloria*. »

Memez tra, 'oa êzet gweled na oa ket warni he liou
mad ; hag arri 'r houlz da lared kenavo d'an ostizez, e
laras dezi gand eur vouez trist :

« Beza 'm-eus ide, 'mezi, 'vo kaled ma zro. Son fall a
glevan 'n em skouarn gleiz.

Med ne harzas ket, n'e' ket da rei eur strakadenn da
Voji ha da vond d'ar gêr, arri dija an noz prim, 'vl ma
soñjet. Hag hi a-raog 'ta, ha greet ganti sin ar groaz, 'vel
just ha rezon, 'vel pep kristen badezet, 'vid lakaad Doue
a-du ganti. Setu tremenet ganti Pleuveur war he dibr a
doba, - *doba* : ? - heb droug ebed, nemed an amzer 'h ee
bepred war waskaad, hag e komañsas Mari-Job da
vorgousked war he bank, korv ha spered, 'mesk ar
pakajo' *trev* - *trev* : *traou* -a oa en he harr. Petra 'reas-hi, 'vid
êsa chom divun, nmed tenna he chapeled 'mêz he godell
ha 'n em lakaad da da debita anezañ greunenn ha
greunenn gand an dorn na oa ket o konduiñ, 'n eur lared
ar pedenno' a vouez uhel bete goud da venel kousket.
Med ar hontrol eo a arrias, rag dre forz pedi ha luskellad,
e kouezas kousket stard, beteg koll he memor. Ha setu a-
greiz toud e seblantas dezi santoud eun dra bennag a
estrañj. Ha da frota he daoulagad, 'vel just ; deut dezi he
spered hag hi o weled 'oa arretet ar wetur :

« ‘Hanta, Moji ! » , emezi.

Moji ahijas e ziouskouarn bleveg, mez ne voujas ket. Hag hi da foueta. Al loen paour ne voujas kennebeud. Hi da skei warnañ gand troad ar fouet. Moji ne reas ‘med torta e gein dindan an taolio’. Truez ‘oa gweled e gorv o tihweza ‘vel eur souflez, diou vogedenn wenn o tond er-mêz e fri, gand ar skornet ‘oa an noz, arri pell amzer, sklêr an oabl ha glaz ar stered.

« Neventiz ‘zo, ‘m-eus aon », eme Vari-Job.

Abaoe tost da da seiteg vloaz ma oa Moji ganti oh ober tiegez o-daou, hervez ma oa kustum da lared, n’o-devoa bet biskoaz mann da lared d’al loen, ken prest hag e vije hemañ ordinal da vond dustu dre leh a blije d’e berhenn. Na, petra ‘ta ‘hoarie gantañ ‘vel-se, a-greiz toud, hag eñ ken preset moarvad, d’arrioud en tommder e graou ‘vel Mari-Job en tommder he gwele. ‘Benn ar fin hag hi da diskenn ‘n eur grozal, da weled petra a-deruz an hent, marteze eun den mezev bennag manet war e heno’. Hag hi da zelled a-raog dezi en deñvalijenn. ‘Benn neuze ‘oant arru en gra Traou-Nevez – Traou : traoñ -, leh e tro an hent da vond da gad an aod. Hag hi ‘ta da zelled, da zelled. Ma feiz da Doue, ha pa ven beteg arhoaz o konta deoh, pa ne wele netra. An hent a oa ‘vel en ordinal, na den ebed warnañ, na tra ebed kennebeud, nemed skeud an torgoso’ derv ‘n o zav amañ ha du-hont war ar hleuzio’.

« Alo, Mari ! » ‘me an hini goz, « ‘Vid bounta ‘h an war-raog. »

Hga hi kregiñ ‘n he vrid. Med setu-eñ neuze da hourignad war bouez e benn, ha da hija e choug, ha da

reudi e ziouharr a-raog, ha da stourm nêt. Sur a-walh ‘ranke beza eun dra bennag o harz, ha na oa ket naturel. Ma vije eun all ‘vije bet en plas Mari-Job, moarvad e vije kroget ar spont ennañ. Mez laret ‘m-eus deoh ‘oa homañ eun asañs dorserez hag a ouie pesort jestro’ d’ober ha pesort gerio’ da lared, deuz ma vije an trev. Hi da dapoud troad ar fouet ha d’ober gantañ eur groaz war an hent ‘n eur lared :

« Dre ar groaz-mañ a ran gand ma buhegez, me a gomand d’ar pez a zo aze, pe de, pe bara e’, ha na welan ket anezañ, ma laro a-berz piou eh e’, pe a-benn Doue, pe a-benn Diaoul. »

‘Oa ket peurachuet he ger ma teuas eur gomz deuz foñs an touflez, hag a laras :

« Ar pez a dougan eo a zo kirieg ma n’hall ket ho marh mond a-raog. »

Hi da vond, heb aon, he fouet ganti ‘n he herhenn, da gad leh he-devoa kaozeal. Hga hi o weled eno eun denig bihan koz, koz, kluchet war e varlochou, ‘mesk ar geot, ‘vel pa ne vije kap da vond ken. Ha ken skuiz e oa da weled, ha ken trist, ha ken divalo, ma kemeras hi truez outañ.

« Petra, ‘mezi, na, petra a zoñjit-hu, ma den añsian, o chom aze ‘vel-se, eun nozvez ‘vel homañ, nemed c’hoant ho-pe da berisa ? »

« Pe, ‘mezañ, me ‘zo amañ o hortoz eun ene mad bennag da zikour ahanon da zevel. »

« ‘Hanta, ‘mezi, n’esu forz petra oh, pe gorv eun den, pe skeud eun ene, pe gristen, pe heretig, ingal e’, n’e’ ket

asistañs Mari-Job ar Gergeno a vo laret ‘vo bet manket deoh. »

Hag ar vaouez kêz da blega d’e gad, ha da zikour anezañ da zevel ‘n e zav. Med, ‘vitañ da veza tennet ahann, memestra ‘chome krommet e gein gantañ, ‘vel pa vije bet eur zamm bennag war e ziouskoaz.

« Petra, ‘me Mari-Job, peleh ‘ta ‘mañ ar pez a douget hag e-neus pouvoar da sponta ‘l loened ? »

Eñ neuze da gomañs klemm ha da lared :

« Ma ne welet ket anezañ gand ho taoulagad, ho marh a zant anezañ gand e fri. Goud ‘ouzoh, al loened a oar aliez ar pez na oar ket an dud. Hoh hini ne dalhjo ‘n e hent ken na zanto ken ahanon nag a-raog dezañ na war e lerh. »

« Koulskoude, ‘mezi, n’emañ ket ar zoñj ganeoh, ùoarvad, e talfen-me amañ vet *vitam æternam*. Me ‘meus ezomm da vond d’an Enez-Veur. Ha, bremañ, pa ‘mesu rentet servij deoh ‘h e’ deoh ivez disklêria din petra ‘fell deoh a rafen c’hoaz. »

« Goul, emezañ, n’hallan ket : deoh da ofr. »

Biskoaz c’hoaz bete neuze, marteze, ne oa bet Mari-Job ken jenet all. Ha da veilla, evel just.

« Nag a-raog, na war-lerh war an hent ? na, penaoz e rin-me ? »

Med kerkent :

« Hann ! hañ !, emezi, pa vefet ‘n em gwetur, ne vefet ken war an hent. Deut e-barz ! »

« Bennoz Doue warnoh ! ‘me an denig koz. Kad ‘heus just. »

Hag eñ da dreina e gorv da gad ar harr, krommet e gein gantañ, ha da bignad e-barz gand kalz a boan, me ‘lar deoh, hag eñ, Mari-Job o vounta warnañ diwar-bouez he diouvreh. Darbet ‘oe d’ar mell plega dindannañ, pa ‘n em laoskas da goueza war ar bank. Hag eur strak dioutañ, ‘vel pa ve stolet plenken. Eur paotr droll, ‘laran deoh, e oa hemañ. An hini goz ‘n em fourras ‘n e gichenn, ‘vel ma hallas, ha Moji kerkent d’an trot, ha koulskoude ne oa ket kaer warnañ trotal, memez pa gomañse c’hwesad e varchosi.

« Ma, ‘me Mari-Job, ‘vid lared eun dra bennag, hag eh e’ beteg an Enez Veur emañ ho tro ? »

« Ya », eme ar paotr koz.

Rag kaozeal seh a ree hemañ, ‘pe soñj. Na oa ket driller kaozo’, hervezi. ha pleget e choug gantañ bepred ha souchet abominabl, moarvad abalamour d’ar beh a douge, daoust petra ‘oa.

« Ma, emezi, ‘m-eus ket a zoñj da veza ‘n em gad biskoaz ganeoh. »

« O ! nann », emezañ, r e yaouank e oah c’hoaz pa ‘h is kuit. »

« A)bell e teuet ‘ta, hervez e kredin. »

« A wall-bell », emezañ.

O veza ma oant arri demdost d’an aod, Mari-Job na gaozeas ken : peadra, ‘walh, dezañ d’ober tourel ple d’ar bouillenno’ fank ha d’ar herreg du a bep kostez d’ar hoz kardenn, na oa hent all ebed nemeti d’ar houlz-se. Ha c’hwerv ma seblante dezi, eh e’ ar rojo’ kalz donnoh en trêz ‘vid en ordinal.

« Saprísti, ‘mezi pa ‘n em zoñjas, ‘m-eus aon eh om gwall garget . »

Koulskoude n’e’ ket ar pez a gomisiono’ o-devoa kemeret en kêr, hag an denig koz a boan ma oa pouez eur hrennard dioutañ. Ha gand se ‘oa red krediñ penaoz ‘oa ar pez a douge eo a roe kement-se a veh. Ha, ‘vel just, Mari-Job en oa ket gwall drankil he spered, nag hini Moji moarvad ne oa ket ivez, rag arri ‘oa tan gantañ ha butun ‘ree kazi pep kammed, ha me zo sur ne oa ket warnañ eur vlevenn zeh pa dapas koulskoude an Enez Veur. Eno, evel ouezoh, ‘zo daou hent, unan da drei a-gleiz da Zant-Salver, egile da vond war-eeun d’ar bourk, ‘leh ma oa Mari-Job o chom. Pa welas homañ eh arrete Moji a zav ar harrad ‘vid tenna e alan, hi da lared d’he homper koz oa sioul mad ‘n he hichenn (ha kredet hardiz he-devoa hast a-walh da weled ‘nezañ eet diganti) :

« Arsa ! Med setu-ni en Enez, ma den mad. Doue d’ho konduo ho rout ! »

« Ma, eme an denig ! (Hag eñ trist o lared se) :

Hag eñ oh êsae sevel, med kerkent e kouezas adarre ‘n e goazez. Ha ma ne oa ket a bouez gantañ, ‘vid gand ar pez a douge e oa, sur mad, rag plega ‘reas adarre ar moell-karr, hag adarre ‘oe klevet an trouz plenken.

« Jamez ne vin kap », emezañ.

Ken trist e oa o lared se, ma teuas kalonad da Vari-Job.

« Alo, med ‘vidoh da gad fesonig droll, ha din-me da gad hast d’arruoud er gêr, memes tra, ma zo c’hoaz eun

dra bennag ‘h on-me hap d’ober anezi evidoh, na ‘h-eus ken med lared. »

« ‘Hanta ! ‘mezañ,kaset ahanon bete bered Sant Salver. »

D’ar vered ? D’ar houlz-se noz ! Ma feiz, Mari-ob,, ‘viti da veza eur vaouez jentil ‘oa ‘vond da respont dezañ ne raje ket se, ‘vad, med ne oa ket ar ger ‘n he geno’, ma troas Moji da gad Sant-Salver ‘vel pa ‘nije intentet petra ‘vanke d’an denig koz. Ha Mari-Job manet batet gand an eston. Arri tost d’an douar benniget, setu ‘oa digor frank ar barrier e-leh beza serret ‘vel en ordinal. Hag ar beajour estrañj-mañ da grial joa ! »

« Hañ, ‘mezañ, gweled a ret e ver o hortoz ‘hanon.Poent a-walh e oa, en gwironez ! »

Deut ‘oa e nerz dezañ, a-hervez, rag en dro-mañ e lampas prim d’an traou. traou : traoñ.

« Gwell a ze ‘ta », ‘me Mari-Job.

Hag hi prest da lared dezañ kenao. Med red e’ krediñ ‘oa ezommet anezi c’hoaz, rag a-boan ‘devoa laret, ‘vel emañ ar hiz, “kenavo“ eur wech all, ma respontas an denig koz :

« Nompas, mar plij ! Bremañ, pa oh deut ganin beteg amañ, n’oh ket libr da vond kuit ahann, ma ‘mo achu ar pez am-eus d’ober, petramant ‘h et war ho choug ar pez a dougan war ma hini. ‘Vid hoh interest e laran se deoh, hag o veza ma ‘h-eus bet truez divin. Diskennet alese ha deut war ma lerh. »

Mari-Job ar Gergeno, ‘vel ‘m-eus laret deoh, ne oa ket eur plah dodn a-benn anezi, med, deuz ar feson ma

kaoze an denig koz, e santas e oa gwelloh plega. Hag en traou – traou : traoñ – ‘mêz ar harr, laosket ganti ar gitjo’ war gein Moji.

« Setu amañ, ‘me egile,. Ezomm am-eus da houd peleh e’ interet an hini an hini ‘zo maro da diweza en ti ar Baskio. »

« O ! ma n’e’ nemed se », ‘mezi. « Me ‘oa en interamant. Deut ganin. »

Hag hi da glask e-touez ar mein-bez ‘oa eno kazi stok-ha-stok, ha dre ma oa sklêr ar stered, e kavas êzet an hini ‘oa laret.

« Hemañ e’, ‘mezi gand e groaz nevez-flamm ? Sellet ha n’emañ warnañ ano Jan-Yvon Paskio, gwreg d’ar Skerent.... Me n’am-eus ket bet a dud da gas ahanon d’ar skol da deski lenn. »

« Ha me, ‘me an denig koz, zo pell zo abaoe am-eus dizesket.

Gwelet mad e vo hag-eñ e’ hemañ e’. »

Ha kerkent hag eñ da stouiñ d’an douar dirag ar bez. Hag eh arrias neuze eun dra euzuz, eun dra abominabl da lared. Tamm-ha-tamm e savas ar mên war unan e gostez, memez tra ‘vel pa vije bet golo eun arh a vije, ha Mari-Job ar Gergeno o tond dezi war he bizaj eur hwevadenn glen - glen : ?- c’hwevadenn ar maro, hag hi o kleved dindan an douar eun trouz ponner, ‘vel pa stol an arched en foñs ar bez ; hag hi da lared ‘n eur grenañ gand ar spont :

« Doue da bardono d’an Anaon ! »

« Daou ene ‘h-eus delivret er memez taol. ! » a laras ‘n he hichenn mouez egile a oa reud ‘n e zav bremañ, ha

chañchet toud, ‘vel pa vije ket bet ar memez hini, eet e gorv gantañ - eet e gorv gantañ : ? – ha deut brasoh a-greiz toud da weled. Med pa zellas Mari-Job da gad e vizaj Jezuz ma Doue, ne oa fri ebed na daoulagad ebed ennañ.

« N’o-pet ket oan, Mari-Job Kergeno », emezañ ; « ‘michañs ‘peus klevet komz gwechall, gand ho tad, deuz a Vatiez Karvenneg, rag kamarado’ oam pa oam yaouank ; ha ha gouezjom on-daou d’an tenna, Patris Paskio ha me, e teuas gand ar baotred all da gas ahanom bete ar hra. Se ‘oa koulz an Napoleon koz. Degoueza reas dim beza kaset d’ar brezel er memez rejimant. Patris a dapas eun tenn ‘n em hichenn, hag eñ neuze o lared din, en ambulañs : « En dro-mañ e’ greet ma jeu. Dalv ar pezh arhant am-eus ha lak interi ahanon leh ‘vo êzet dit goud peleh, abalamour dit, ma chomez bev, da gas ma relego’ ganit d’an Enez Veur, ‘vid ma vint interet gand re ma zud en douar ma farroz. »

Kalz arhant e-nevoa, tost da daou-hant skoed, Laked ‘ris ober, ‘vel ‘nevoa laret din eun toull espres evitañ, med, tremenet an amzer, achu ar brezel, ha sinet ma hoñje, setu-me ken joauz ken a ankouis ar pezh a oa bet kemennet din gand Paskio,, hag o tond d’ar gêr heptañ, goude beza touet mad degas anezañ ganin. ‘Benn neuze ‘oa eet ma zud deuz an Enez Veur hag eet da derhel tiegez da Lokemo. Ha me di gante, ‘vel just ; hag eno eh on bet dimezet d’am zro, eno emañ ma bugale, eno ivez eh on marvet, bremañ zo pemzeg vloaz. Med ne oan ket eet mad em bez ma rankis donde-mêz. Eur gle ‘m-oa da baea, hag ahann ‘mije kerhet Paskio ne oa peuh ebed

evidon. ‘Vel-se ‘oa kont. Ha me ‘ta david Paskio. Pemzeg vloaz ‘h on bet o vale, adaleg kuz-heol bete ma kane ar hog ha c’hoaz e reen war-zous an noziou par an hanter hag an hanter deuz an hanetr deuz an hent am-ije greet an noziou dispar, ha ganin war ma choug arched Patris a oa ennañ pouez ar wezenn, bet o furnis ar plenken d’ober anezañ. Eñ eo a gleveh ‘vel-se oh ober trouz koad amzer hag amzer. Paneved eh oh bet mad evidon, c’hwi hag ho marh, am-a c’hoaz ouspenn eur bloaz d’ober a-raog fin ma finijenn. Med bremañ ma amzer ‘zo peurachu, ha c’hwi, Mari-Job Kergeno, Doue ‘beo ahanoh a-raog ‘vo pell. Et d’ar gêr war ho peuh, hag arhoaz laket urz ‘n ho trev ^{-traou-}, rag ar veaj-mañ ‘vo hoh hini diweza, deoh ha d’ho marh Moji. Kenavo ar henta er Joaio’.

Ne oa ket fin d’e gomz, ma ‘n em gavas an hini goz heh-unan ‘barz ar bezio’. Egile ‘oa dispareset. Se ‘oa just pa oa horloj an iliz o son taoliou hanternoz. Ar paour-kêz Mari-Job, skornet he gwad enni, a hastas buan mond ‘n he harr, ha d’ar gêr, feiz d’am dousteg. Pa deuas an deiz-war-lerh Glaouda Gô da gerhad he butun, ‘oa Mari-Job ‘n he gwele.

« Petra ‘ta, klañv oh ? », emezi ‘ne eur gaozeal brav diouti.

« Ya, em fasion ‘h on oh antren », eme Vari-Job ar Gergeno, « ha c’hwi ‘zo kirieg ; med ingal e’, koz a-walh am-eus bevet. Trawalh ‘po greet, evidon, mar keret mond da glask eur beleg. »

An deiz-se ‘varvas, Doue d’he fardono ! Ha, pe soñj,
eur wech interet Mari-Job e oe red pleal da blanta Moji,
‘oa reudet e gorv ‘n e graou, pa ‘h eas an dud da weled.

*Kontet gand Anetez Koz, o klask he bara, er Sklêrder.
(Ha skrivet gand an dorn gand eur reizer skrid : Lakaet
dre skrid gand an aotrou Braz, mestr kelenner e Skol-Veuz
Roazon).*

Notenn gand Embann an Hirwaz : iskiz traou ‘zo.